


Výročná správa
Obce Mengusovce
za rok 2014

Vypracovala: Viera Jarošová



Ján Šoltis
starosta obce

Identifikačné údaje:

Názov: Obec Mengusovce,

adresa pre poštový styk: Obec Mengusovce, 059 36 Mengusovce 123

Tel. a fax: 052/7754961, 052/7754831

e-mail: obecmengusovce@stonline.sk

web: www.mengusovce.sk

okres: Poprad

IČO: 00326402

DIČ: 2021212699

Právna forma: právnická osoba

Deň vzniku: Obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok sa riadi zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a Ústavou SR

Rozloha obce: 894 ha

Počet obyvateľov k 31. 12. 2014: 641

Kategória	Spolu	Muži	Ženy
Vek 0 – 3 rokov	28	13	15
Vek 3 – 6 rokov	29	14	15
Vek 6– 14 rokov	83	42	41
Vek 14 – 18 rokov	29	16	13
Vek 18 – 60 rokov	367	179	188
Vek nad 60 rokov	105	46	59
Spolu	641	310	331

Obecné zastupiteľstvo rozhodovalo na svojich zasadnutiach o základných otázkach činnosti obce. Zasadnutia sa konali v dňoch 6. 3., 29. 5., 14. 8., 6. 11. a 11. 12. 2014 v zasadačke obecného úradu. Pozvánka na zasadnutie bola zverejnená na úradnej tabuli najneskôr 3 dni pred konaním zasadnutia. Každé zasadnutie bolo verejné.

Prvá písomná zmienka o obci:

Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1398, pričom však s určitosťou vieme, že historické pramene obce siahajú minimálne do obdobia rokov 1245 – 1250, postavenia rímsko-katolíckeho kostola a zrejme až do čias Tatárskeho vpádu, čo znamená do samého začiatku 13. storočia.

Najväčšie pamätihodnosti v obci:

Rímsko-katolícky kostol Svätého Tomáša postavený v ranogotickom štýle s románskymi prvkami. Postavený bol v prvej tretine alebo druhej štvrtine 13. storočia na najvyššom pahorku pri veľkej ceste (Via magna). Okolo neho bol múr 80 cm hrubý, asi 2 metre vysoký, ktorým bol kostol obohnaný na spôsob pevnosti. Použitý materiál bol kameň spájaný páleným vápnom. Kostol bol naposledy renovovaný v rokoch 1970 – 1972.

Významní rodáci a občania:

Janko Rodolub Borbis (1832 – 1912) – rodák z Vrbice pri Liptovskom sv. Mikuláši. Spočiatku bol mendikom na Hodžovej fare. Keďže bol veľmi nadaný, M. M. Hodža

podporoval jeho štúdiá na gymnáziu v Rožňave a lýceu v Kežmarku. V Mengusovciach pôsobil ako učiteľ v r. 1851 – 1856. Učením si šetril na ďalšie štúdiá vo Viedni a v Lipsku. Tu vychádza v nemčine jeho hlavné dielo „O histórii evanjelickej cirkvi v Uhorsku“, za ktoré mu bola v Lipsku udelená hodnosť licenciáta teológie. Štúdiá dokončil v Roztoku a Erlandách. Vo Schwerine vydáva svoje ďalšie dielo „Hochzeits-bräuche der Slowaken“ (Svadobné zvyky Slovákov), v ktorých čerpal z bohatého prameňa mengusovských zvyklostí pri sobášoch. Dr. Karol Kuzmány ho vysvätil za evanjelického kňaza v Turčianskom sv. Martine. Pôsobil v Sliezkom Tešine, kde redigoval poľský mesačník „Zwiastum ewangelizny“. Od roku 1871 pôsobil v Nemecku, kde žil až do svojej smrti v r. 1912.

Michal Šoltýs (1802 – 1862) – rodák z Mengusovciac, važecký farár, ktorý prispieval do Cirkevných listov a do Slovenských novín vo Viedni. Jeho dopisy a články uverejňujú Slovenskje národnje novini, časopis Orol tatranský a Slovenské pohľady.

Karol Plicka – profesor a národný umelec, ktorý začal objavovať Tatry v r. 1924 – 1925 práve v Mengusovciach.

Vzdelanostnú a kultúrnu úroveň obce najviac pozdvihol zaslúžilý učiteľ Ludovít Manco (1905 – 1968), rodák zo Závažnej Poruby, ktorý nastúpil na tunajšiu kantorsko-učiteľskú stanicu v roku 1927 ako učiteľ začiatovník a ktorá bola viac ako 41 rokov jeho jedinou. Vzdelával a vychovával niekoľko generácií, za jeho pôsobenia sa v obci rozvíjalo ochotnícke divadlo, od roku 1933 bol aj kronikárom obce. 4. septembra 2011 bola na jeho počesť na budove dnešnej materskej školy umiestnená pamätná tabuľa.

Zaujímavosti z histórie a súčasnosti obce:

Pôvodná dedina – to boli vlastne usadlosti roztrúsené v chotári. V priebehu vývoja sa poloha obce viackrát menila. Napríklad v roku 1583 žili na Guščiencoch 3 rodiny, v roku 1614 na Prciskách 11 rodín, ale v roku 1796 už na Pohvorkách žilo 343 obyvateľov. Trvalo celé storočia, kým sa kustódi z liptovskej hranice pomaly presúvali bližšie ku kostolu na dnešné Intravilanty. Na tomto mieste prečkali tri storočia, reformáciu, protireformáciu a všetky povstania a prenasledovania. Dodnes sa miesto pôvodnej dediny volá „Vyše Vsi“.

Začiatkom 18. storočia sa začali presúvať na dnešné územie. Viackrát vyhoreli, roku 1713 do tla. Ešte v roku 1720 bolo v obci iba 6 gazdov. Predpokladá sa, že v tomto čase vyhorel aj drevený majer na Hliniskách. Podľa konskripcie z r. 1831 už nachádzame obyvateľov presťahovaných na Pahvorkách, takže kostol sv. Tomáša bol poslednou budovou na vyšnom konci dediny. Toto sťahovanie trvalo asi 200 rokov. Roku 1900 mali Mengusovce 54 domov spolu so školou a dvoma kostolmi. V prvej tretine minulého storočia obec zachvátili dva veľké požiare. Najprv horel vyšný koniec a v roku 1921 zhorel celý nižný koniec dediny. V prvej svetovej vojne zahynulo 7 obyvateľov, ktorých mená sú na pamätnej tabuli v evanjelickom chráme. Druhá svetová vojna si vyžiadala 1 život – Ondreja Šoltýsa, ktorý sa zapojil do povstania, zranený bol odvečený do koncentračného tábora, kde tragickou smrťou zahynul. Po druhej svetovej vojne roku 1946 nastáva povojnové presídľovanie na južné pohraničie. Od nás do Šale – Veče odišlo 7 rodín. Po prekonaní povojnovej krízy sa začína ľudom lepšie dariť, dedina sa rozrastá. V obci je v tom čase 112 čísel, vrátane Popradského Plesa so 4 budovami. V roku 1960 počas územnej reorganizácie sme boli zlúčení so susednou obcou Štôla. Takýto stav trval až do roku 1990, kedy sa Štôla oddelila. Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov je v Mengusovciach 146 domov a 182 bytov.

V súčasnosti je obec známa najmä športovými aktivitami. Futbalový klub I. FC Mengusovce reprezentuje obec v okresných futbalových súťažiach v kategórii muži a mladší žiaci. Pravidelne je usporiadateľom futbalového turnaja, ktorý má niekoľkoročnú tradíciu. Významným športovým podujatím je Mengusovské rodeo, podujatie organizované športovými jazdeckými klubmi a Obcou Mengusovce s celoslovenskou účasťou a pätnásťročnou tradíciou. V obci sa konali po niekoľkých rokoch preteky vo vytrvalostnom jazdení, organizátorom bol ŠJK Šamorín. Zúčastnili sa ich aj jazdci miestnych jazdeckých klubov.

Symboly obce:

Erb obce :

Mengusovce svoj erb nemali. Z hľadiska tvorby obecného erbu je najdôležitejšia skutočnosť, že tunajší kostol z druhej tretiny 13. storočia bol zasvätený svätému Tomášovi. Jeho obraz sa zachoval na pečati zo 17. storočia, ktorú používala obec aj cirkev. V strede pečatného poľa vidno postavu muža s kopijou a písmena „S“ a „T“, čo znamená sv. Tomáš. Na pečati je rukopis „SOGILL MENGUSFALVEN IMPENS: I.G. R. 1639“. Autor návrhu obecného erbu Ing. Pavol Rataj roku 1994 citlivo vyriešil otázku obecnej symboliky – obecného erbu. Postavu sv. Tomáša nahradil kopijou, ktorú možno chápať v cirkevnej interpretácii alebo ako spomienku na spišských kopijníkov. Autor tento symbol doplnil o symboly sekery a píly, nástrojov charakterizujúcich prácu v okolitých lesoch, ktoré však tiež možno pochopiť ako atribúty sv. Tomáša, patróna tesárov.

Pečať obce:

Je okrúhla, uprostred s obecným symbolom – erbom a kruhopisom OBEC MENGUSOVCE.

Základné orgány obce:

- 1.obecné zastupiteľstvo
- 2.starosta obce

Obecné zastupiteľstvo:

Dňa 11. 12. 2014 sa konalo ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva, na ktorom zložili sľub starosta obce a poslanci, ktorí boli zvolení dňa 15. 11. 2014 vo voľbách do orgánov samosprávy obci na obdobie 4 rokov. Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov.

Za starostu obce bol zvolený Ján Šoltis.

Poslanci obecného zastupiteľstva:

- Peter Basarik, Mengusovce č. 73
- Martin Gallo, Mengusovce č. 50
- Peter Gontkovič, Mengusovce č. 149
- Ing. Matúš Holmok, Mengusovce č. 191
- Ing. Jaroslav Jaroš, Mengusovce č. 185
- Mariana Skokanová, Mengusovce č. 192
- Vladimír Wechter, Mengusovce č. 118

Obecné zastupiteľstvo rozhodovalo na svojich zasadnutiach o základných otázkach činnosti obce. Zasadnutia sa konali v dňoch 6. 3., 29. 5., 14. 8., 6. 11. a 11. 12. 2014 v zasadačke obecného úradu. Pozvánka na zasadnutie bola zverejnená na úradnej tabuli najneskôr 3 dni pred konaním zasadnutia. Každé zasadnutie bolo verejné.

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce, zabezpečuje organizačné a administratívne veci. Prácu obecného úradu organizuje starosta obce. Delimitáciou prešla v roku 2002 do správy Obce Mengusovce materská škola a opatrovateľská služba.

Zamestnanci:

- Ing. Marta Alexajová, samostatná odborná referentka
- Viera Jarošová, samostatná odborná referentka
- Andrea Vojčíková, samostatná odborná referentka
- Pavol Krejnus, pracovník údržby

- Mgr. Ludmila Kratochvílová, riaditeľka v materskej škole
- Mgr. Hana Gallová, učiteľka v materskej škole
- Ľubomíra Stromková, upratovačka v materskej škole

Hlavný kontrolór:

Emília Nedzelová bola do funkcie hlavného kontrolóra zvolená na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 25. 9. 2008 na obdobie 6 rokov. Pracovný pomer ukončila v zmysle platnej pracovnej zmluvy v novembri 2014. V decembri 2014 vyhlásilo Obecné zastupiteľstvo Mengusovce voľbu kontrolóra na deň 29. 1. 2015. Za kontrolórku obce bola zvolená Dana Hojnošová, pracovná zmluva bola uzatvorená od 1. 2. 2015 na obdobie 6 rokov.

Komisie:

Obecné zastupiteľstvo zriadilo na svojom 1. zasadaní dňa 11. 12. 2014 stále komisie:

- komisiu na ochranu verejného záujmu
- komisiu finančnú
- komisiu výstavby, územného plánovania a ochrany verejného poriadku
- komisiu kultúry, mládeže a športu.

Obec Mengusovce je samostatný územný samosprávny celok Slovenskej republiky, združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Obec financuje svoje potreby z výnosov dane z príjmov poukázaných územnej samospráve, z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Na plnenie svojich úloh môže použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Svoje úlohy môže obec financovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samosprávnymi krajmi a s inými právnickými a fyzickými osobami.

Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Majetok obce slúži na plnenie úloh obce, má sa zveľaďovať a zhodnocovať a vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať. Darovanie nehnuteľného majetku obce je nepripustné. Majetok obce možno použiť na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Zásady hospodárenia s majetkom obce určuje obecné zastupiteľstvo. Obec môže zveriť svoj majetok ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo môže zo svojho majetku založiť právnickú osobu. Obec môže upustiť od vymáhania majetkových práv, ak dôvody pre trvalé alebo dočasné upustenie určí v zásadách hospodárenia s majetkom obce.

Podiely na daniach v správe štátu upravuje zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok sa zabezpečujú prostredníctvom Ministerstva financií SR alebo správcu rozpočtovej kapitoly ŠR, do ktorého vecnej pôsobnosti patrí činnosť, ktorá sa má financovať.

Obec, ako subjekt verejnej správy zafinovaný v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, je právnickou osobou zapísanou v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa zákona č. 540/2001 Z.z. o štátnej štatistike.

Všeobecnou legislatívnou normou upravujúcou účtovníctvo vrátane účtovnej závierky rozpočtových organizácií a obcí je zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. V zmysle tohto zákona účtujú rozpočtové organizácie a obce v systave podvojného účtovníctva.

Účtovnú závierku vo všeobecnosti upravuje zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a definuje ju ako štruktúrovanú prezentáciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovanú osobám, ktoré tieto informácie vyžadujú, pričom účtovná závierka tvorí jeden celok pozostávajúci zo všeobecných náležitostí a z jednotlivých súčastí – súvahy, výkazu ziskov a strát, poznámok. Cieľom účtovnej závierky je poskytnúť verný a pravdivý obraz o účtovnej závierke. Informácie v účtovnej závierke sú užitočné, ak sú posudzované z hľadiska významnosti, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé.

Zákon o účtovníctve v znení neskorších predpisov stanovuje povinnosť overenia individuálnej účtovnej závierky auditorom a vyhotovenie výročnej správy, ktorej súlad s účtovnou závierkou musí byť tiež overený auditorom. Pre obce to ustanovuje aj § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších doplnkov.

Účtovná závierka predstavuje kontinuálny proces činností, ktorých výsledkom je zostavenie účtovných výkazov, vypracovanie poznámok a následné predloženie účtovnej závierky ako celku vrátane všeobecných náležitostí na určené miesta predkladania. Z hľadiska charakteru ich môžeme rozdeliť na účtovnú závierku pozostávajúcu z prípravných prác, uzatvorenia účtovných kníh a zostavenie účtovnej závierky.

Prípravné práce sa uskutočnili pred uzavretím účtovných kníh a zahŕňali tieto okruhy činností:

- inventarizáciu,
- kontrolu bilančnej kontinuity,
- kontrolu nadväznosti analytických účtov a analytickej evidencie na syntetické účty,
- zaučtovanie účtovných prípadov na účtoch, ktoré nesmú mať konečný zostatok,
- kontrolu účtu výsledku hospodárenia,
- kontrolu záúčtovania odpisov,
- doučtovanie účtovných prípadov bežného účtovného obdobia,
- kontrolu formálnej správnosti účtovných zápisov.

Pri uzatváraní účtovných kníh obec postupuje nasledovne:

- zisťujú sa obraty jednotlivých účtov,
- zisťujú sa konečné stavy účtov prostriedkov a zdrojov rozpočtového hospodárenia,
- zisťuje sa účtovný výsledok hospodárenia za účtovné obdobie.

Inštitúcie v obci:

Farský úrad evanjelickej cirkvi a. v.

Adresa: 059 36 Mengusovce 79

Tel. č.: 052/7754 017

Správca farnosti: Mgr. Tibor Molnár

Slovenská pošta a.s.

Adresa: 059 36 Mengusovce 123

Tel. č.: 052/7754 951

Vedúca pošty: Elena Zaťurová

Obchodné prevádzky v obci

- Potraviny, súkromná predajňa, 059 36 Mengusovce 123, Miroslav Dučák
- Pohostinstvo, 059 36 Mengusovce 37, Ľubomír Lipták

Rekreačné zariadenia

- Privát Domček, 059 36 Mengusovce 49, Zdenka Novotná
- Privát Jasmin, 059 36 Mengusovce 62, Jaroslava Pazderová
- Privát u Mervarta, 059 36 Mengusovce 74, Natália Mervartová
- Zrub Benango, rodinný dom č. 117 a 113, 059 36 Mengusovce 191,

Účtovnú závierku vo všeobecnosti upravuje zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a definuje ju ako štruktúrovanú prezentáciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovanú osobám, ktoré tieto informácie vyžadujú, pričom účtovná závierka tvorí jeden celok pozostávajúci zo všeobecných náležitostí a z jednotlivých súčastí – súvahy, výkazu ziskov a strát, poznámok. Cieľom účtovnej závierky je poskytnúť verný a pravdivý obraz o účtovnej závierke. Informácie v účtovnej závierke sú užitočné, ak sú posudzované z hľadiska významnosti, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé.

Zákon o účtovníctve v znení neskorších predpisov stanovuje povinnosť overenia individuálnej účtovnej závierky auditorom a vyhotovenie výročnej správy, ktorej súlad s účtovnou závierkou musí byť tiež overený auditorom. Pre obce to ustanovuje aj § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších doplnkov.

Účtovná závierka predstavuje kontinuálny proces činnosti, ktorých výsledkom je zostavenie účtovných výkazov, vypracovanie poznámok a následné predloženie účtovnej závierky ako celku vrátane všeobecných náležitostí na určené miesta predkladania. Z hľadiska charakteru ich môžeme rozdeliť na účtovnú závierku pozostávajúcu z prípravných prác, uzatvorenia účtovných kníh a zostavenie účtovnej závierky.

Prípravné práce sa uskutočnili pred uzavretím účtovných kníh a zahŕňali tieto okruhy činnosti:

- inventarizáciu,
- kontrolu bilančnej kontinuity,
- kontrolu nadväznosti analytických účtov a analytickej evidencie na syntetické účty,
- zaučtovanie účtovných prípadov na účtoch, ktoré nesmú mať konečný zostatok,
- kontrolu účtu výsledku hospodárenia,
- kontrolu záúčtovania odpisov,
- doučtovanie účtovných prípadov bežného účtovného obdobia,
- kontrolu formálnej správnosti účtovných zápisov.

Pri uzatváraní účtovných kníh obec postupuje nasledovne:

- zisťujú sa obraty jednotlivých účtov,
- zisťujú sa konečné stavy účtov prostriedkov a zdrojov rozpočtového hospodárenia,
- zisťuje sa účtovný výsledok hospodárenia za účtovné obdobie.

Inštitúcie v obci:

Farský úrad evanjelickej cirkvi a. v.

Adresa: 059 36 Mengusovce 79

Tel. č.: 052/7754 017

Správca farnosti: Mgr. Tibor Molnár

Slovenská pošta a.s.

Adresa: 059 36 Mengusovce 123

Tel. č.: 052/7754 951

Vedúca pošty: Elena Zaťurová

Obchodné prevádzky v obci

- Potraviny, súkromná predajňa, 059 36 Mengusovce 123, Miroslav Dučák
- Pohostinstvo, 059 36 Mengusovce 37, Ľubomír Lipták

Rekreačné zariadenia

- Privát Domček, 059 36 Mengusovce 49, Zdenka Novotná
- Privát Jasmin, 059 36 Mengusovce 62, Jaroslava Pazderová
- Privát u Mervarta, 059 36 Mengusovce 74, Natália Mervartová
- Zrub Benango, rodinný dom č. 117 a 113, 059 36 Mengusovce 191,

Matuš Holmok

- Penzión u Pejtrika, 059 36 Mengusovce 115, Thalía s r. o., Bratislava
- Rodinný dom č. 92, 059 36 Mengusovce 92, Mgr. Ľubica Skusilová
- Chalupa a drevenica č. 38, 059 36 Mengusovce 38, Peter Šándor
- Penzión Kalm, 059 36 Mengusovce 124, Milan Krehnávy
- Hotel Rogalo, 059 36 Mengusovce 165, firma FREEMON, Starý Smokovec
- Penzión u Karola, 059 36 Mengusovce 104, Jaroslav Šoltis
- Chata Klubu českých turistů, 059 36 Mengusovce 153, KČT Brno

Ostatné prevádzky:

- Stredisko správy a údržby diaľnic, 059 36 Mengusovce
- Poľnohospodárske družstvo Mengusovce, 059 36 Mengusovce,
- Mengus s r. o., 059 36 Mengusovce 185

Financovanie obce, majetok obce, rozpočet obce:

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2014. Obec v roku 2014 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet obce na rok 2014 bol zostavený ako vyrovnaný.

Bežný rozpočet bol zostavený ako vyrovnaný, **kapitálový** rozpočet ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu bol krytý z prostriedkov rezervného fondu v rámci **finančných operácií**.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2014.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 12.12.2013 uznesením č. 67/2013.

Rozpočet bol zmenený trikrát:

- prvá zmena - schválená OZ dňa 29. 5. 2014 uznesením č. 31/2014,
- druhá zmena - schválená dňa 14. 8. 2014 rozpočtovým opatrením starostu obce,
- tretia zmena - schválená OZ dňa 6. 11. 2014 uznesením č. 55/2014.

Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2014

	Rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov k 31.12.2014	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	207 960	217 310	203 973,4	93,86
z toho :				
Bežné príjmy	192 000	199 350	196 853,4	98,75
Kapitálové príjmy	1 000	1 000	460	46
Finančné príjmy	14 960	16 960	6 660	100

